

بسم الله الرحمن الرحيم

روزنامه نگاری محیط زیست

www.ketab.ir

سرشناسه : شریفی، زینب، ۱۳۵۷-

عنوان و نام پدیدآور : روزنامه‌نگاری محیط زیست / زینب شریفی، افسانه مظفری؛ [برای] وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی رسانه.

مشخصات نشر : تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، معاونت مطبوعاتی و اطلاع‌رسانی، دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی رسانه‌ها، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری : ۲۱۲ ص؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۹۹۳۴-۹۷-۶ ۱۵۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی : فیا

یادداشت : کتابنامه: ص. ۲۰۷ - ۲۱۲.

موضوع : حفاظت محیط‌زیست -- پوشش مطبوعاتی

موضوع : Environmental protection -- Press coverage

موضوع : حفاظت محیط‌زیست -- ایران -- پوشش مطبوعاتی

موضوع : Environmental protection -- Iran -- Press coverage

موضوع : رسانه‌های گروهی و محیط‌زیست

موضوع : Mass media and the environment

موضوع : روزنامه‌نگاری

موضوع : Journalism

شناسه افزوده : مظفری، افسانه، ۱۳۴۱ -

شناسه افزوده : ایران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی رسانه‌ها

رده بندی کنگره : TD۱۷۰

رده بندی دیویی : ۳۶۳/۷

شماره کتابشناسی ملی : ۶۱۰۴۹۸۰

دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی رسانه‌ها
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

روزنامه‌نگاری محیط زیست

نوشته دکتر زینب شریفی

دکتر افسانه مظفری

چاپ اول: ۱۳۹۹ شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: ایران چاپ

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

ISBN: 978-964-9934-97-6

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۹۳۴-۹۷-۶

email: info@rasaneh.org

www.rasaneh.org

نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوم، شماره ۱۱

تلفن: ۸۸۷۳۷۲۴۸، ۸۸۷۳۰۴۱۳، ۸۸۷۳۰۴۷۷ دورنویس:

فهرست

۱۳	 مقدمه
۱۷	 پی‌نوشت
۱۹	 پیشگفتار
۲۱	 فصل اول: روزنامه‌نگاری محیط‌زیست در جهان و ایران
۲۱	 مقدمه
۲۱	 الف) پیشینه روزنامه‌نگاری محیط‌زیست در جهان
۲۶	 ب) پیشینه روزنامه‌نگاری محیط‌زیست در ایران
۳۰	 پرسش‌های کاربردی
۳۰	 پی‌نوشت
۳۳	 فصل دوم: ارکان روزنامه‌نگاری محیط‌زیست
۳۳	 الف) تعریف روزنامه‌نگاری محیط‌زیست
۳۵	 ب) وظایف روزنامه‌نگاران محیط‌زیست
۳۶	 ج) طبقه‌بندی روزنامه‌نگاران محیط‌زیست
۳۷	 د) خبرنگار محیط‌زیست کیست؟
۴۲	 و) تمایز خبرنگار محیط‌زیست با سایر خبرنگاران
۴۴	 پرسش‌های کاربردی
۴۵	 فصل سوم: ارتباطات علم و روزنامه‌نگاری علمی
۴۵	 مقدمه

۴۵	الف) ارتباطات علم
۴۷	مراحل اساسی فرایند ارتباطات علم
۴۹	سطح اول: گسترده‌گی (Generalization)
۴۹	سطح دوم: تکثر (Pluralization)
۴۹	سطح سوم: بحث‌برانگیزی (Controversy)
۵۱	ب) روزنامه‌نگاری علمی
۵۳	ج) ارتباطات علمی و روزنامه‌نگاری محیط‌زیست
۵۴	پرسش‌های کاربردی
۵۵	فصل چهارم: معیارهای روزنامه‌نگاری محیط‌زیست
۵۵	مقدمه
۵۷	الف) پروژه پزشک رسانه‌ای (Media Doctor)
۵۹	کنترل کیفیت اخبار پزشکی
۵۹	معیارهای رتبه‌بندی پزشک رسانه‌ای (MD)
۶۲	ب) معیارهای بین‌المللی روزنامه‌نگاری محیط‌زیست
۶۳	۱. کوچک‌نمایی (No Trivialization) / بزرگ‌نمایی و هراس‌افکنی (No Scaremongering)
۶۵	۲. معیار ثبت مشاهدات (Evidence) / مستندات (Documentation)
۶۶	۳. معیار استفاده از متخصصان (Experts) / شفافیت منابع (Transparency of Sources)
۶۷	۴. معیار بیان نظرات موافق و مخالف (For and Against)
۶۸	۵. معیار تازگی (Novelty)
۶۸	۶. معیار نحوه انتشار مطلب (Press Release) (منابع متعدد)
۶۹	۷. معیار راه‌حل‌های بالقوه و نقشه راه (Potential Solutions and Paths of Action)
۷۰	۸. معیار جغرافیایی (جهانی - محلی) (global - local) (Geographical Dimension)
۷۲	۹. معیار موقتی (Temporal Dimension) / مداوم بودن (Sustainability)
۷۳	۱۰. معیار بیان ابعاد مختلف موضوع زیست‌محیطی
۷۴	معیارهای عمومی روزنامه‌نگاری محیط‌زیست
۷۴	۱۱. انتخاب موضوع (Choice of Theme)
۷۴	۱۲. نحوه ارائه (Presentation)
۷۵	۱۳. صحت و درستی (factual Accuracy)
۷۵	ج) معیارهای تخصصی روزنامه‌نگاری محیط‌زیست ایران
۹۵	تمرین ۱

تمرین ۲	۹۵
پرسش‌های کاربردی	۱۰۰
بی‌نوشت	۱۰۰

فصل پنجم: یافته‌های یک پژوهش و معرفی مدل بومی روزنامه‌نگاری محیط‌زیست

ایران (EJT)	۱۰۱
مقدمه	۱۰۱
الف) نتایج پژوهش بر اساس روش تحقیق دلفی	۱۰۲
۱. تعریف روزنامه‌نگاری محیط‌زیست	۱۰۲
۲. نقش روزنامه‌نگاری محیط‌زیست در پیشبرد اهداف توسعه پایدار	۱۰۳
۳. داشتن معیارهای عمومی روزنامه‌نگاری	۱۰۴
۴. توافق بر زیرمجموعه معیارهای عمومی روزنامه‌نگاری	۱۰۴
۵. داشتن گزینه‌ای به نام معیارهای تخصصی	۱۰۵
۶. معیارهای تخصصی مطالب روزنامه‌نگاری محیط‌زیست	۱۰۵
۷. آشنایی با "دانش محیط‌زیست" به عنوان یک مؤلفه روزنامه‌نگاری محیط‌زیست	۱۰۶
۸. آشنایی با قوانین محیط‌زیست و حقوق روزنامه‌نگاری	۱۰۶
۹. چهار مؤلفه اصلی روزنامه‌نگاری محیط‌زیست	۱۰۶
۱۰. کارشناسان محیط‌زیست خبرنگار شوند یا خبرنگاران، محیط‌زیست بخوانند	۱۰۷
۱۱. روزنامه‌نگاری محیط‌زیست ترکیبی از "روزنامه‌نگاری توسعه"، "روزنامه‌نگاری علمی" و "روزنامه‌نگاری انتقادی" است	۱۰۸
۱۲. رعایت معیارهای حرفه‌ای در مطبوعات از دیدگاه صاحب‌نظران	۱۰۸
۱۳. راه‌اندازی رشته "روزنامه‌نگاری محیط‌زیست"	۱۰۸
ب) نتایج حاصل از یافته‌های توصیفی تحلیل محتوا	۱۰۹
ج) نتایج حاصل از یافته‌های استنباطی تحلیل محتوا	۱۱۳
۱. معیار ارائه استاد و مدارک	۱۱۳
۲. معیار استفاده از نظرات کارشناسان	۱۱۳
۳. معیار ارائه نظرات موافق و مخالف	۱۱۴
۴. معیار استفاده از منابع متعدد	۱۱۴
۵. معیار بیان اثرات مثبت و منفی	۱۱۵
۶. معیار بیان مسائل تازه	۱۱۵
۷. معیار ارائه راهکار و پیشنهاد	۱۱۵

۱۱۶	۸. معیار بیان ارتباط مطلب با مناطق دیگر
۱۱۶	۹. معیار فرایندمدار بودن موضوع
۱۱۶	۱۰. معیار به کار بردن نمودار و نقشه
۱۱۷	۱۱. معیار رعایت سادگی متن
۱۱۷	۱۲. معیار داشتن سابقه خبری
۱۱۷	۱۳. معیار رعایت اصل جامعیت
۱۱۸	۱۴. معیار استفاده از نظرات استادان دانشگاه
۱۱۸	۱۵. معیار استفاده از اطلاعات تخصصی
۱۱۹	۱۶. معیار بیان پیامدها و عواقب موضوع
۱۱۹	(د) توضیح مدل بومی مؤلفه‌های روزنامه‌نگاری محیط‌زیست در ایران (EJI)
۱۲۴	پی‌نوشت

فصل ششم: آشنایی با سازمان حفاظت محیط‌زیست کشور به‌عنوان منبعی برای تولید

۱۲۵	خبر و گزارش زیست‌محیطی
۱۲۵	مقدمه
۱۲۶	پیشینه تاریخی سازمان حفاظت محیط‌زیست
۱۲۷	هدف اصلی سازمان
۱۲۷	وظایف اساسی سازمان
۱۳۰	معاونت محیط‌زیست انسانی
۱۳۰	اهداف حوزه
۱۳۱	مأموریت‌ها و وظایف معاونت محیط‌زیست انسانی
۱۳۳	معاونت محیط‌زیست دریایی
۱۳۳	دفتر زیست‌بوم‌های دریایی
۱۳۶	دفتر بررسی آلودگی‌های دریایی
۱۳۸	مدیریت سواحل و تالاب‌های ساحلی
۱۴۲	معاونت محیط‌زیست طبیعی و تنوع زیستی
۱۴۵	شرح وظایف دفاتر زیرمجموعه این معاونت
۱۴۵	دفتر آموزش محیط‌زیست
۱۴۵	آموزش همگانی
۱۴۷	دفتر پژوهش و توسعه پایدار
۱۴۷	پژوهش

توسعه پایدار.....	۱۴۷
دفتر آمار و فناوری اطلاعات.....	۱۴۹
معاونت توسعه مدیریت، حقوقی و امور مجلس.....	۱۵۱
بخش امور بین الملل و کنوانسیون ها.....	۱۵۳
اسناد زیست محیطی غیر معاهده ای.....	۱۵۶

فصل هفتم: قوانین و مقررات مربوط به محیط زیست که لازم است هر خبرنگار

محیط زیست بدانند.....	۱۵۷
مقدمه.....	۱۵۷
آشنایی با قوانین و مقررات مربوط به محیط زیست ایران.....	۱۵۷
نقش رسانه در برنامه پنج ساله چهارم توسعه.....	۱۶۲
محیط زیست در برنامه ششم توسعه.....	۱۶۳
رسانه در لایحه پیشنهادی محیط زیست برای برنامه ششم.....	۱۶۵
محیط زیست در حقوق بین الملل (معاهدات، اسناد، کنوانسیون ها و...).....	۱۶۶
کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با بیابان زایی (۱۹۹۴).....	۱۶۶
کنوانسیون تنوع زیستی (۱۹۹۲).....	۱۶۷
کنفرانس تغییرات اقلیمی (۱۹۹۲).....	۱۶۸
پروتکل کیوتو (۱۹۹۷).....	۱۶۸
پروتکل اجرایی کنوانسیون آلپ در مورد حفاظت از خاک (۱۹۹۱).....	۱۶۹
کنوانسیون آفریقایی حفاظت از طبیعت و منابع طبیعی (۱۹۶۸).....	۱۶۹
موافقت نامه ASEAN در مورد حفاظت از طبیعت و منابع طبیعی (۱۹۸۵).....	۱۷۱
دستور کار ۲۱ (Agenda 21).....	۱۷۱
منشور جهانی خاک و سیاست جهانی خاک.....	۱۷۲
اصول جنگل.....	۱۷۳
منشور اروپایی خاک.....	۱۷۳
منشور جهانی طبیعت.....	۱۷۳
قطعه نامه عمان در مورد خاک.....	۱۷۴
برنامه سوم مونته ویدئو یونپ (Montevideo).....	۱۷۵
طرح اجرای اهداف اجلاس جهانی توسعه پایدار (WSSD) سال ۲۰۰۲.....	۱۷۵
راهبرد یونپ در قالب رویکرد اکوسیستمی.....	۱۷۶

فصل هشتم: اصطلاحاتی که هر خبرنگار محیط‌زیست باید بداند.....	۱۷۷
مقدمه	۱۷۷
EC چیست؟	۱۷۹
واحد اندازه‌گیری EC.....	۱۷۹
پیوست ۱	۱۹۵
پیوست ۲	۲۰۳
تقویم مناسبت‌های محیط‌زیست (ملی و جهانی)	۲۰۳
پیوست ۳	۲۰۵
معرفی سایت جامعه روزنامه‌نگاران محیط‌زیست جهان	۲۰۵
منابع.....	۲۰۷
فارسی	۲۰۷
منابع لاتین	۲۰۹

مقدمه

محیط‌زیست به همه محیط‌هایی که زندگی در آنها جریان دارد گفته می‌شود. مجموعه عوامل فیزیکی خارجی و موجودات زنده که با هم در کنش هستند، محیط‌زیست را تشکیل می‌دهند و بر رشد و نمو و رفتار موجودات تأثیر می‌گذارند. در جهان امروز، شرایط محیط‌زیست به یکی از مسائل و چالش‌های مهم و نگران‌کننده تبدیل شده است و حفاظت محیط‌زیست در قرن بیست و یکم به عنوان یکی از هشت هدف توسعه هزاره و یکی از سه پایه توسعه پایدار شناخته می‌شود.

با وجودی که ذکر اطلاعات پژوهشی کلی در مورد چالش‌های پیش روی محیط‌زیست جهان، منطقه خاورمیانه و ایران، به دلیل گستردگی و تنوع این چالش‌ها در مقدمه کتاب حاضر مقدور نیست، برای نمونه به ذکر چند مورد اکتفا می‌کنم. به طور مثال، موضوع آب - که همواره ماده‌ای حیاتی برای انسان و مناسب برای خاموش کردن آتش بوده است - به قدری بحرانی است که بعید نیست این مایه آبادی و آبادانی، در روزگاری نه‌چندان دور، به‌خودی‌خود آتش جنگ را در میان ملل مختلف شعله‌ور سازد. بر اساس آمار تحقیقاتی سازمان جهانی یونسکو با وجودی که ۷۰ درصد از سطح کره زمین را آب پوشانده است، ولی ۹۷.۵ درصد از حجم تمام آب‌های دنیا، شور است و تنها ۲.۵ درصد از آن را آب شیرین تشکیل

می‌دهد که همین موضوع، تنش آب، کم‌آبی و بحران آب را به دنبال خواهد داشت. کاستلزا^۱ نیز در کتاب عصر اطلاعات نوشته است: «گرم شدن کره زمین همچون تهدیدی مرگبار در افق، طالع [پدیدار] شده است. جنگل‌های گرمسیری گرفتار آتش‌سوزی می‌شوند، مواد شیمیایی سمی عمیقاً وارد زنجیره غذایی شده‌اند، دریایی از فقر، زندگی را تباه می‌سازد و دولت‌ها با سلامتی مردم بازی می‌کنند؛ اما این واقعیت که تمامی مسائل مذکور و مسائل عدیده دیگر وارد مباحث عمومی شده‌اند و اینکه آگاهی فزاینده‌ای نسبت به همبستگی متقابل و خصلت جهانی آنها به وجود آمده است، مبنایی برای حل آنها و شاید مبنایی برای اصلاح جهت‌گیری نهادها و خط‌مشی‌ها به سوی نظام اقتصادی و اجتماعی پاسخگو در برابر مسائل محیط‌زیست است».

خلاصه کلام اینکه همه مسائل و چالش‌های زیست‌محیطی جهان امروز، سبب شکل‌گیری تدریجی رویکردی به نام «توسعه پایدار» شده است. توسعه پایدار شامل ارائه راه‌حلی در مقابل الگوهای سنتی ساختاری، اجتماعی و اقتصادی توسعه است؛ به گونه‌ای که این راه‌حل‌ها بتوانند از بروز مسائلی همچون نابودی منابع طبیعی، تخریب اکوسیستم‌ها، آلودگی، افزایش بی‌رویه جمعیت و پایین آمدن کیفیت زندگی انسان‌ها جلوگیری کنند.

در این میان، کشور ما در بخش توسعه پایدار با چالش‌های بسیاری از قبیل آلودگی هوا در کلان‌شهرها، خشک‌سالی، انقراض گونه‌های نادر حیات وحش، خشک شدن دریاچه‌ها و تالاب‌های مهمی مانند دریاچه ارومیه، دریاچه و تالاب بین‌المللی هامون، تالاب بین‌المللی هورالعظیم و رودخانه‌های مهمی از قبیل کارون و زاینده‌رود، تبدیل مراتع به اراضی مسکونی، فرسایش خاک، فرونشست زمین، بیابان‌زایی، بحران پسماند و زباله، پدیده ریزگردها، طوفان‌های گردوغبار، آتش‌سوزی جنگل‌ها، دفع غیرعلمی و غیراصولی فاضلاب‌های انسانی، کشاورزی و صنعتی، تجاوز به حریم سواحل و تخریب محیط‌های دریایی و رودخانه‌ای روبه‌روست. از این رو، ضرورت افزایش سطح آگاهی مردم و آموزش دادن به آنها در

راستای دستیابی به اهداف توسعه پایدار کاملاً محسوس است و نقش مستقیم و غیرمستقیم رسانه‌های ارتباط جمعی در فرایند اطلاع‌رسانی، هشدار دادن، آموزش و ایجاد همبستگی بین افکار عمومی برای کاهش تخریب محیط‌زیست بر هیچ‌کس پوشیده نیست.

به جرئت می‌توان گفت که در حال حاضر رویکرد توسعه پایدار و یکی از شاخص‌های اصلی آن یعنی محیط‌زیست، جریان مهمی است که باید بیش‌ازپیش مورد توجه افکار عمومی کشورمان قرار گیرد. در این راستا، یکی از عوامل مهم و تأثیرگذار بر توسعه پایدار در بخش محیط‌زیست، نقش رسانه‌ها و خبرنگاران حرفه‌ای است که کمتر مورد توجه صاحب‌نظران بوده است و متأسفانه تاکنون تحقیقات جامعی در مورد نقش رسانه‌های نوین ارتباطی در بهبود شرایط محیط‌زیست کشورمان صورت نگرفته است؛ حال آنکه روزنامه‌نگاران و خبرنگاران محیط‌زیست با نوشتن اخبار و گزارش‌های حرفه‌ای، بیان مسائل علمی به زبان عمومی و انتشار آنها در رسانه‌ها و به‌ویژه مطبوعات، می‌توانند نقش ارزنده‌ای در مسیر دستیابی به توسعه پایدار ایفا کنند. به عبارت دیگر، ضرورت اطلاع‌رسانی در مورد مسائل زیست‌محیطی به صورت منسجم و با ساختاری علمی، توسط خبرنگاران خبره و متخصص احساس می‌شود. زیرا، مردم پاره‌ای از اوقات شبانه‌روز خود را به مطالعه، دیدن یا شنیدن اطلاعات و اخبار منعکس شده در آنها اختصاص می‌دهند؛ بنابراین این، رسانه‌ها، بدیهی‌ترین، سریع‌ترین، مطمئن‌ترین و در دسترس‌ترین تأثیرگذاران بر آموزش، ترویج، عمومی‌سازی و تنویر افکار عمومی در حفظ و نگهداری محیط‌زیست به شمار می‌روند.

همچنین، برخی از اندیشمندان معتقدند با استفاده از رسانه‌ها، به راحتی می‌توان یک جریان فکری به وجود آورد. از این رو، از رسانه‌ها می‌توان به عنوان یکی از مهم‌ترین راهبردها و استراتژی‌ها در موضوع آموزش و فرهنگ‌سازی، ارتقای مشارکت و نهادینه کردن حفاظت از محیط‌زیست یاد کرد. و البته زمانی می‌توان از این ظرفیت رسانه‌ها بهره برد که خبرنگاران متخصص و حرفه‌ای در حوزه محیط‌زیست داشته باشیم.

در همین راستا، "روزنامه‌نگاری محیط‌زیست" (Environmental Journalism) به‌عنوان یکی از رشته‌های جدید با هدف ارتقای سطح آگاهی و فرهنگ شهروندان درباره محیط‌زیست، آموزش مسائل زیست‌محیطی به زبان ساده و عمومی و همچنین افزایش مشارکت مردم برای حفظ محیط‌زیست حدود دو دهه اخیر در جهان مورد توجه قرار گرفته است. و رشته روزنامه‌نگاری محیط‌زیست در دانشگاه‌های جهان ایجاد شده است و تدریس می‌شود. اما متأسفانه این رشته هنوز در کشور ما جایگاهی پیدا نکرده است. به عبارت دیگر، رشته روزنامه‌نگاری محیط‌زیست و خبرنگاران حوزه محیط‌زیست هنوز نتوانسته‌اند جایگاه مشخصی را بین دیگر رشته‌های زیرمجموعه ارتباطات، خبرنگاران و رسانه‌های داخلی به خود اختصاص دهند. برای مثال، آن‌گونه که رشته روابط عمومی یا رشته مدیریت رسانه به‌عنوان دو گرایش از گرایش‌های مهم علوم ارتباطات جمعی در ایران مورد توجه قرار گرفته‌اند، "روزنامه‌نگاری محیط‌زیست" در میان رشته‌های دیگر چنین اقبالی نداشته است. این در حالی است که ایجاد این رشته دانشگاهی می‌تواند خبرنگاران متخصص را به جامعه روزنامه‌نگاری تحویل دهد که با نگاهی عمیق‌تر، پیگیر چالش‌های زیست‌محیطی کشور باشند.

حوزه خبری محیط‌زیست اغلب زیرمجموعه دیگر سرویس‌های خبری از جمله اجتماعی و اقتصادی بوده است؛ اما به نظر می‌رسد زمان آن رسیده است که در ایران نیز مثل دیگر کشورها، رسانه‌ها به‌ویژه خبرگزاری‌ها و مطبوعات سراسری یک سرویس خبری مجزا برای محیط‌زیست راه‌اندازی کنند.

با تمرکز و توجه بیشتر به این مقوله و آموزش خبرنگاران، یکی از دغدغه‌های همیشگی در مورد کمبود خبرنگاران متخصص محیط‌زیست نیز برطرف می‌شود. زیرا از یک‌سو، خبرنگارانی وجود دارند که در خصوص پوشش مسائل محیط‌زیستی تمایل نشان می‌دهند، اما به علت نداشتن تخصص در این رشته علمی و ناآشنا بودن با زبان محیط‌زیست، از بازگویی و انعکاس مؤثر چالش‌های زیست‌محیطی ناتوان هستند؛ از سوی دیگر، کمبود و نبود خبرنگار متخصص محیط‌زیست در رسانه‌های مختلف مکتوب، شنیداری، دیداری و شبکه‌های اجتماعی موجب شده

است تا افرادی دست به قلم شوند که آگاهی چندانی از مسائل و چالش‌های زیست محیطی ندارند و با ارائه اطلاعات سطحی نه تنها کمکی به برطرف کردن مشکلات نکنند، بلکه باری بر دوش محیط زیست باشند.

بنابراین، معرفی مؤلفه‌های «روزنامه‌نگاری محیط زیست» می‌تواند نقشه راهی برای خبرنگاران علاقه‌مند به حوزه محیط زیست در رسانه‌ها و در واقع مقدمه‌ای بر تلفیق روزنامه‌نگاری و رشته محیط زیست و ایجاد رشته جدیدی با عنوان «روزنامه‌نگاری محیط زیست» به منزله یک حوزه میان‌رشته‌ای در ایران باشد.

هدف کتاب حاضر معرفی رشته «روزنامه‌نگاری محیط زیست» به علاقه‌مندان و به‌ویژه دو گروه اصلی یعنی خبرنگاران و فعالان محیط زیست و کارشناسان محیط زیست است؛ زیرا علاوه بر خبرنگاران، فعالان و کارشناسان محیط زیست نیز علاقه‌مند به اطلاع‌رسانی در مورد مسائل محیط زیست هستند و اطلاعات فراوانی برای اشتراک‌گذاری با مردم دارند؛ اما با حرفه روزنامه‌نگاری و خبرنگاری حرفه‌ای آشنایی ندارند که این کتاب می‌تواند راهنمایی برای آنها باشد.

پی‌نوشت

۱. مانوئل کاستلز یا مانوئل کاستلس (به اسپانیایی: Manuel Castells) (زاده ۱۹۴۲، بارسلون) جامعه‌شناس اسپانیایی و نویسنده سه‌گانه مهم عصر اطلاعات است. در بین نظریه‌پردازان علم ارتباطات، کاستلز نویسنده‌ای متمایز است. کاستلز حوزه‌های جامعه‌شناسی شهری، مطالعات سازمانی، مطالعات فضای مجازی، جنبش‌های اجتماعی، جامعه‌شناسی فرهنگ و اقتصاد سیاسی را در کنار هم مطالعه می‌کند تا یک تحلیل بین‌رشته‌ای از جهان پیچیده رسانه‌ای شده امروز به دست دهد.